

Az elmúlt bő két év alatt, amióta Belső-Erzsébetváros régi pesti zsidónegyedként ismert része házainak megmentéséért ügködünk (Nagydiófa utcaiak), nem egyszer ütköztünk falaknak.

Van két alaptétel, amiket szerintem állandóan szem előtt kéne tartani a világörökségi területek védelme kapcsán:

1. A Világörökség Egyezmény egy nemzetközi szerződés, amely szabályainak betartása a Magyar Alkotmány szerint **a magyar jog felett álló kötelezettség**.
2. Az 1969-es bécsi egyezmény szerint **egyik részes állam sem bújhat ki a nemzetközi szerződés kötelezettségei alól** saját hazai jogszabályaira hivatkozva.

Bármilyen erősek ezek az érvek, a hatóságok (önkormányzat, KÖH, stb.), amikor számon kérjük rajtuk egy-egy ház védelmét, úgy tesznek, mintha sosem hallottak volna róluk:

- vagy **magyar** jogszabályokra hivatkoznak (legtöbbször a beruházó profitérdekeit védő szabályokra),
- vagy arra, hogy Mo-n a világörökségi területek **jogilag nincsenek szabályozva**.

Ezért is üdvözlőnénk nagyon, ha az utóbbi érvet végre kilöhetnénk, és sok év után végre **kemény jogi szabályozást kapnának a világörökségi területek**. Bár tudjuk, hogy ez igazán hatékony csak a megfelelő, **védelemre ösztönző gazdasági szabályozókkal** együtt lehetne (ahogyan a 2007-ben itt járt UNESCO-szakértő Michel Polge is javasolta, és amit az OKM főosztályvezetője, Mihályfi László ezúttal is elvetett azzal, h. a mai gazdasági helyzetben erre nem lát esélyt).

Tehát szükség lenne a gazdasági ösztönzőkre, ami sajnos kimaradt a tv-tervezetből, és szükség lenne egy kemény belső jogi szabályozásra, hogy végre **meglegyen az összhang a nemzetközi egyezmény és a magyar jog között**.

Annak tudatában is mondom ezt, hogy – dr. Kollonay Enikőt idézve - ha valóban meg lenne a világörökségi területek védelme iránti szándék, elkötelezettség, egy egységes állami koncepció, akkor **a meglévő jogszabályok bőven elegendőek lennének a védelemre**. Még csak világörökségi törvényre sem volna szükség. Nem véletlen, hogy a világörökségi egyezmény részes államai közül mindössze háromban van ilyen törvény. A védelem ott mégis működik. Nálunk meg – félek – világörökségi törvénnyel együtt sem fog működni, ha olyan formában fogadják el, ahogyan mi láttuk a tervezetet. A valóságban – úgy érezni – nincs meg a védelemre az igazi szándék. Terjed a **korruptió**, mint az influenza, mintha egyenesen a beruházók diktálnák a rendeleteket. Ezért kénytelenek vagyunk ragaszkodni a kemény világörökségi törvényhez.

Nem nagy dolgokra gondolok, amikor a kemény világörökségi törvényről, vagyis a **világörökségi területeket megfelelően védő jogi szabályozásról** beszélek:

1. **KEZELÉSI TERV**

Csak akkor kerüljön parlament elé a törvény-tervezet, ha van hozzá végrehajtási szabályozás is: ha elkészült az a kezelési terv, amely olyan **egyértelmű, a védőzónákra is kiterjedő korlátozásokat és tilalmakat** tartalmaz - **szankciókkal együtt**, amely jogszabályok megvédik az eddig védtelen értékeket.

A **kezelési terv** legyen az **egyik kötelező alapja** az érintett világörökségi területek országos, fővárosi, és helyi szabályozásának. **Tegye kötelezővé** a szabályozás másik alapját, **az ingatlanonkénti értékvizsgálatot, ugyancsak a védőzónákra is kiterjedően**.

A kezelési terv **készítői** objektív szakemberek legyenek. Ne lehessenek olyan szervezetek tagjai, amelyek működését szabályozza a kezelési terv. Egyáltalán: ne lehessen ugyanaz a személy egyidejűleg tagja két olyan szervezetnek, amelyek közül az egyik a másik felügyelő szervezete.

2. **INGATLANONKÉNTI ÉRTÉKVIZSGÁLAT**

A világörökségi védőzónákra is kiterjedő, ingatlanonkénti értékvizsgálat legyen **a másik kötelezően és előre beépítendő alap** az érintett világörökségi területek szabályozásához. Helyrajzi szám szerint egyenként, **egyértelműen és előre határozza meg, hogy hol mit lehet, és mit nem lehet csinálni.** „Sajátos”, meg „indokolt” és egyéb ködös esetekre vonatkozó kivételek nélkül. Egy beruházó szavaival: „Nem a szabályok megléte zavar bennünket, hanem az, ha egy szabályozás nem egyértelmű és állandóan változik.”

Az értékvizsgálat készítői szintén legyenek objektív értékvédelmi szakemberek (semmi esetre sem az adott helyszín önkormányzatának alkalmazottai, v. megbízottjai), és az állam finanszírozza őket.

3. **VÁLTOZTATÁSI TILALOM**

Addig, amíg egy világörökségi területre (a védőzónákat is beleértve) nincs

a/ **kötelező érvényű kezelési terv és**

ingatlanonkénti értékvizsgálat alapján készített szabályozás,

b/ **rehabilitációra ösztönző gazdasági szabályozás,**

a károkozás megelőzése, az értékek védelme és az időhúzás elkerülése céljából változtatási tilalmat kellene elrendelni.

Ehhez képest a várva várt törvény-tervezet:

- A lényeg: a végrehajtási szabályzat, vagyis **a kezelési terv** elkészítését a bizonytalan jövőbe helyezi. (A miniszter nem is köteles kezelési tervet készíteni. Esetlegesen a helyi önkormányzatok kezébe adni ezt a feladatot annyi, mint kecskére káposztát bízni.) Ha elkészül majd a kezelési terv, akkor is kihagyja a védőzónákat a tényleges védelemből, de a magzónák védelmét sem erősíti - derül ki a törvénytervezetből.

A tervezet hangsúlyozza, hogy **„a világörökségi cím a nemzeti jogszabályok alapján fennálló védelmekhez képest többletkorlátozást és tilalmat nem tartalmaz, a világörökségi kezelési terv újfajta korlátokat, tilalmakat nem keletkeztet.”**

- Az ingatlanonkénti **értékvizsgálatról** szó sem esik benne (persze erről a kezelési tervnek kéne rendelkeznie).

- Az **értékmegőrzésre ösztönző gazdasági szabályozásról** szó sem esik benne.

Akkor mégis MIRE JÓ EZ A TÖRVÉNY, lesz-e olyan értéke Magyarországnak, amit ha az eddigi jogszabályok nem tudtak megvédeni, ez a törvény majd megvéd?

Várjuk a Kulturális Minisztériumtól az ígért lehetőséget a világörökségi törvény-tervezet érdemi egyeztetésére, műhely-munkára minél előbb.

dr. Bakó Katalin (+36-30/245-7017)

bakokati@freemail.hu

**ÓVÁS! Egyesület
Szindikátus Egyesület – Nagydíófa utcaiak
Védegylet**